

I. STVORENIE SVETA

Stvorenie rastlín a živočíchov

Potom povedal Boh:

"Zem, vyžeň trávu, rastliny a plodnosné stromy!" To bol tretí deň stvorenia.

Štvrtý deň stvorenia.

Na štvrtý deň Boh stvoril dve veľké svetlá: väčšie - slnko, aby svietilo vo dne, a menšie - mesiac a tiež malé svetlá, čiže hviezdy, aby svietili v noci. A umiestnil ich na nebeskej oblohe, aby osvetľovali zem a určovali obdobia, dni a roky.

Piaty deň stvorenia. I povedal Boh:

"Hemžite sa vody, množstvom rýb a iných živých tvorov, vtáci nech lietajú nad zemou." Potom tieto tvory Boh požehnal.

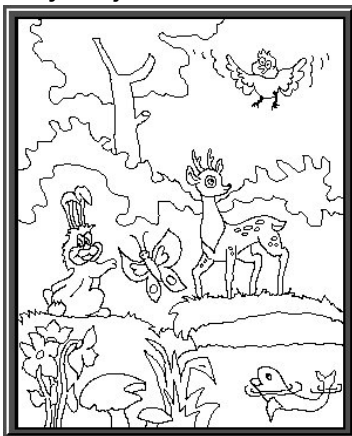
Šiesty deň stvorenia. Šiesty deň stvoril Boh divú zver, dobytok a plazy.

Otázka: Čo stvoril Boh na piaty deň ?

Koniec

Vymaľuj:

Vychodňar v lietadle:

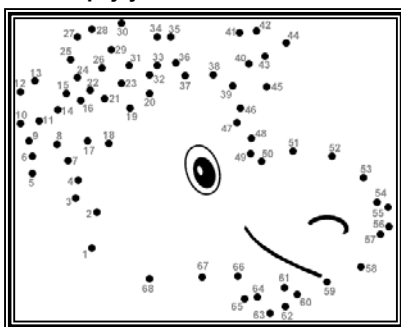
Znáce co, ja mám také neščece, dze som, tam še takoj očkaj staňa... Z reproduktoru sa ozve:

Lietadlo o chvíľu havaruje, keďže sme nad morom, každý pasažier dostane pišťalku na odhánanie žralokov.

Východňar začne lamentovať:

Uvidizce, budz vyfasujem piščalku bez džúrky, abo natrafim na hluchoho žraloka...

Pospájaj:

prevzaté, spracoval MŠ

Vydáva
Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov,
Ul. Martina Benku 7, 080 01 Prešov

internet: www.grkat-sekcov.sk
e-mail: presov.sekcov@grkatpo.sk
tel.: 051/7725 540

Len pre vnútornú potrebu farnosti

Dobrovoľný príspevok: 3 Sk

Neprešlo jazykovou úpravou

Farský list

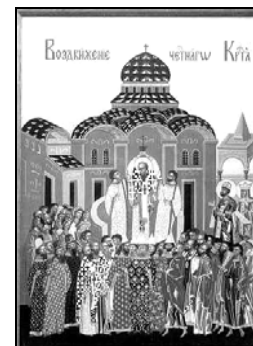
Číslo 41 2. september 2007

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Povýšenie úctyhodného a životodarného Kríža nad celým svetom – 14. september

Patrí k všeobecným javom, že človek zahŕňa zvláštnou pozornosťou všetko to, čo mu pripomína milovanú osobu, alebo čo má priamy vzťah k nej. Tak napríklad pre manželku je snubný prsteň čímisi hodnotnejším, ako kúsok viac, či menej vzácneho kovu, pretože je symbolom vzájomnej lásky a celoživotnej vernosti. Táto všeludská citlivosť nachádza svoje miesto a osobitné prejavy aj v duchovnom živote človeka – v náboženstve.

Jedným z dôkazov toho je aj sviatok Povýšenia sv. Kríža. Kríž je totiž symbolom najväčšej lásky a s ňou spojenej obety, je spomienkou na osobu Ježiša Krista, Spasiteľa a Vykupiteľa, ktorý svojou smrťou na ňom zmieril ľudstvo s Otcom a otvoril nám cestu spásy. Kríž sa stal symbolom kresťanov od prvých čias, aj keď pre pohanov bol iba opovrhnutiahodným nástrojom popravy. Už sv. Pavol píše, že „slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou“ (1 Kor 1, 18). Vonkajšia, verejná úcta sv. krížu nebola možná v čase, keď kresťanstvo bolo rímskou ríšou prenasledované, či v lepšom prípade iba trpené a zaznávané. Avšak po získaní slobody Milánskym ediktom bolo možné aj verejne prejavovať úkony kresťanskej viery. Tak sa rozvinula aj verejná úcta kresťanov k posvätným miestam a k všetkým pamiatkam, ktoré pripomínajú

osobu Ježiša Krista. Cisár Konštantín, ktorý pripisoval svoje víťazstva práve znaku kríža, ktorý podľa vnuknutia umiestnil na svoje zástavy, po prvom všeobecnom sneme v Nicei sa rozhodol postaviť kresťanský chrám na mieste Kristovho utrpenia, na Jeruzalemskej Golgote. Roku 326 prišla do Jeruzalema jeho matka Helena. Na jej príkaz bol zbúraný Venušin chrám, ktorý dal na Golgote postaviť cisár Hadrián, aby tak bol obnovený prístup ku Kristovmu hrobu.

Keďže v Palestíne za Kristových čias bolo zvykom zahrabávať nástroje popravy niekde poblíž miesta exekúcie, pri odkrytí Golgoty sa podarilo nájsť aj jamu s tromi krížmi a ceduľou s nápisom, ktorý podľa zmienok evanjelistov bol umiestnený na Kristovom kríži. Ktorý z troch krížov patril Kristovi, to sa zo samotného nálezu nedalo jednoznačne určiť. Jeruzalemský patriarcha Makarios sa vtedy s veľkou vierou rozhodol žiadať si na rozriešenie tejto otázky viditeľné znamenie Božie. Prikázal, aby nájdené pozostatky týchto troch krížov boli jeden po druhom priložené k telu istej ťažkej chorej ženy. Po priložení tretieho kríža sa stav chorej náhle zlepšil a bola okamžite uzdravená. Na základe toho Makarios a všetci prítomní usúdili, že práve tento kríž je tou vzácnou pamiatkou, na ktorej Kristus priniesol svoju vykupiteľskú obetu. Zaiste, že nadšení veriaci chceli vzdať úctu tejto cennej relikvii, vidieť ju, dotknúť sa jej. Preto patriarcha Makarios sa aj s krížom odobral na Golgotu, kde bol kríž znovu vyzdvihnutý k verejnej úcte ľudu. Keď o deväť rokov neskôr – v roku 335 – bola 13. septembra posvätená veľkolepá Konštantínova Bazilika Vzkriesenia na mieste Kristovho hrobu, nasledujúci deň – 14. september – sa slávil sviatok Povýšenia sv. Kríža.

Jedným zo vzácných historických prameňov, opisujúcich liturgické obrady v Jeruzaleme, je spis pútničky Etérie z francúzskej Akvitánie, ktorá navštívila Jeruzalem v roku 386. Pri opise veľkonočných obradov uvádza aj, akým spôsobom vzdávali veriaci úctu Kristovmu krížu. „Posviackou sa volajú dni, keď chrám pod menom Martýrium na Golgote a chrám vzkriesenia postavený na Božom hrobe, boli zasvätené Bohu. Posvätenie týchto dvoch chrámov sa slávi čo najveľkolepejšie, lebo v ten deň objavili Pánov kríž. ...Tieto slávnosti trvajú týždeň.“ A na inom mieste spisu zasa: „Na

Veľký piatok o ôsmej hodine ráno veriaci, čo strávili noc v Getsemanskej záhrade a už vyšli v procesii na Golgotu, aby počuli čítať pašie a biskupovu kázeň, zhromažďujú sa pred kaplnkou kríža. Biskup si sadá na katedru. Pred neho dajú stôl, prikrytý obrusom. Prinesú veľký strieborný, pozlátený relikviár, vyberú z neho kríž a nápis, ktorý položia na stôl. Biskup drží oboma rukami konce vzácneho dreva; pri jeho boju z oboch strán diakoni držia prísnu stráž, zatiaľ čo veriaci s katechumenmi predstupujú pojednom, uklonia sa, pobožkajú kríž a vzdialujú sa. Každý má možnosť dotknúť kríža a nápisu čelom a očami a hneď sa vzdialíť. Nikto nesmie po nich siahnuť rukou.“

Ako teda vidíme, už od 4. storočia v Jeruzaleme existovala tradícia týždennej úcty sv. krížu po 14. septembri, ktorá je dnes typická pre východnú cirkev i vzdanie úcty krížu zaradené do veľkopiatočnej liturgie, ako je to zvykom v západnom obrade.

História pozostatkov sv. Kríža mala aj naďalej pohnuté osudy. Časť pozostatkov bola krátko po nájdení poslaná do Ríma, kde boli uložené v Bazilike sv. Kríža. V roku 614 zasa perzský kráľ Chozroes vyplienil a dobyl Jeruzalem, pričom odviekol do otroctva značnú časť kresťanského obyvateľstva, ako aj patriarchu Zachariáša a odniesol do Perzie aj spomínaný relikviár s pozostatkami Kristovho kríža. V tom období sa byzantská východorímska ríša nachádzala v období vnútorného oslabenia a roztrieštenej administratívy. Cisár Heraklios, ktorý krátko predtým nastúpil na trón, však zmobilizoval všetky sily na zreorganizovanie krajiny a na znovuzískanie stratených území. Po šesťročnom vojnovom ťažení sa mu v roku 628 napokon podarilo definitívne poraziť perzské vojská. Perzský kráľ Kovrad Široe bol nútený podpísať mierovú zmluvu a jedným z dôsledkov bolo aj prepustenie a vrátenie relikvie sv. kríža.

V roku 630 bol sv. kríž vrátený do Jeruzalema a cisár Heraklius ho chcel osobne zaniest' na Golgotu. Keď sa však, nesúc relikviu, priblížil k posvätným miestam, akoby ho zdržiavala akási neviditeľná sila, takže sa nemohol pohnúť. Vtedy k nemu pristúpil patriarcha Zachariáš a povedal: „Hľa, ty kráčaš vo svojich cisárskych šatách a Kristus bol biedne zaodiaty. Ta máš na hlave drahocenný diadém a on bol ovenčený tŕňovou korunou, ty ideš obuť a on tu kráčaš bosý.“ Vtedy sa cisár zoblíkel z kráľovských šiat, zobul sa a taktó v prostom rúchu a na boso vynesol kríž na Golgotu, kde bol opäť povýšený k verejnej úcte nábožných veriacich. Ten istý cisár Heraklios však o niekoľko rokov na to prikázal priniesť pozostatky sv. kríža do Konštantinopolu, pretože Jeruzalem už ohrozovali Arabi, šíriaci islam. Nie je možné ďalej detailne sledovať osudy jednotlivých častí pozostatkov sv. kríža a nakoniec to nie je ani samo o sebe najdôležitejšie.

Tento krátky historický prehľad nám však môže pomôcť lepšie pochopiť zmysel sviatku sv. Kríža. Veď hoci drevo Kristovho kríža je zaiste vzácnou pamiatkou a relikviou, pri vzdávaní úcty každému krížu, klaniame sa v prvom rade samotnému Kristovi, ktorý podľa slov sv. Pavla „uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno, aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v nebi aj na zemi aj v podsvetí a aby každý jazyk vyznával: „Ježiš Kristus je Pán!“ na slávu Boha Otca“ (Fil 2, 8-11).

Prof. ICDR. Cyril Vasil, SJ

Gréckokatolícke pútnické miesta – Čirč a Šašová

Čirč

Významné pútnické miesto horného Šariša sa nachádza v obci Čirč v okrese Stará Ľubovňa. Najstarší údaj o obci je z roku 1330. O farnosti sa zachovali doklady z vizitácie biskupa Michala Manuela Oľšavského z roku 1751. Za čias pôsobenia miestneho kňaza Jána Janoviča došlo v roku 1898 k udalostiam, o ktorých sa vo farskej kronike písanej kňazom Mirónom Podhájeckym nachádza táto zmienka: „Dvom čirčským

dievčatám, ktoré pásli kravy pod Uhliskami, zjavil sa akýsi stavec, ktorý im položil otázku, či by nechceli, aby tu prichádzalo veľa ľudí na púte. Po súhlase dievčat stavec zapichol palicu do zeme a na tom mieste vytryskol prameň vody s liečivými účinkami. Stavec žiadal, aby tu bola postavená kaplnka“. Keď

dievčatá oznámili v obci, čo zažili, stretli sa s nepochopením. Od toho času stíhali obec pohromy, ktoré vyvrcholili veľkými záplavami. Až po nich sa obec rozhodla postaviť na mieste zjavenia kaplnku, ktorú zasvätili Uspeniu Presvätej Bohorodičky. Ľudia začali na toto miesto prichádzať a podľa podania došlo tu k

viacerým zázračným uzdraveniam. Pod dojmom týchto udalostí postavili veriaci ešte jednu novú kaplnku.

V roku 1973 bola do interiéru pôvodnej kaplnky

Šašová

Obec Šašová so svojím milostivým obrazom Bohorodičky má zaujímavú minulosť spojenú so zázračnými udalosťami. Obec leží v Nízkych Beskydách neďaleko Bardejova a je filiálkou farnosti Ortuťová. Prvá písomná zmienka o obci je zo 14. storočia (1352). Pôvodný drevený chrám bol postavený ďaleko za dedinou a jeho súčasťou bola aj mariánska ikona, ktorá dnes priťahuje pútnikov. Presnejšie údaje o zázrakoch spojených s ikonou sa nezachovali, ale isto sa tu udiali mimoriadne udalosti, o čom svedčí vzácny dokument, list pápeža Pia VI. z 30. júna 1779, v ktorom sa hovorí o udelení plnomocných odpustkov pre chrám v Šašovej na 7 rokov. Dokument podľa kánonickej vizitácie z roku 1834 bol uložený v chráme vo svätostánku a spomína milostivý obraz ako „miraculosa“ – zázračný.

V prvej polovici 19. storočia, najmä pre veľkú vzdialenosť chrámu od obce, rozhodli sa obyvatelia postaviť nový murovaný chrám priamo vo farnosti. Po vybratí vhodného miesta veriaci požiadali vlastníka pozemku o predaj za primeranú cenu. Ten, aj keď mal

Šašová - Zosnutie Presvätej Bohorodičky, 1845 (NKP)

dosť zeme, odmietol. Keď sa však milostivý obraz niekoľkokrát zjavil na tomto vyhladnutom mieste, v majiteľovi sa pohllo svedomie, a tak nielenže súhlasil s výstavbou, ale pozemok na tento účel daroval. Výstavba chrámu bola ukončená v roku 1842 a súčasne bol doň prenesený zázračný obraz. V súvislosti s týmito udalosťami sa spomínajú aj mimoriadne vypočutia a uzdravenia. V blízkosti chrámu sa nachádza prameň, ktorému sa pripisujú zázračné účinky na očné choroby. V roku 1888 tu postavili kaplnku. Každoročne na sviatok Uspenia Presvätej Bohorodičky sa od roku 1845 konajú tradičné púte.

Farské aktuality

- V čase **od 03.09. do 07.09.2007** bude kancelária FÚ z dôvodu čerpania dovolenky **zatvorená**. Zastupovať bude o. Štefan Paločko, výpomocný duchovný, ktorého môžete v prípade potreby kontaktovať pred alebo po bohoslužbách.

- Znova prosíme rodičov študentov SŠ a SOU, aby na FÚ nahlásili, na ktorých školách ich deti študujú, aby sme im vedeli zabezpečiť **vyučovanie náboženstva** vo východnom obrade.

- **Odpustová slávnosť** z príležitosti chrámového sviatku **Povýšenie úctyhodného a životodarného Kríža nad celým svetom sa uskutoční v nedeľu 16.09.2007.**

Odpustovej slávnosti bude predchádzať duchovná obnova s nasledujúcim programom:

- štvrtok 13.09.2007: 17:30 Moleben k najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu
18:00 sv. liturgia, kazateľ o. ThLic. Peter Vaško, správca farnosti Geraltov
- piatok 14.09.2007: 17:00 Krížová cesta
18:00 sv. liturgia, kazateľ o. Mgr. Marek Kolesár, farár Prešov - Sídliisko III.
- sobota 15.09.2007: 9:15 Akatist k presvätej Bohorodičke
10:00 sv. liturgia, kazateľ o. Dipl.-Theol. Univ. Vladimír Pančák, správca

farnosti Ľubotice.

- **od 22.09.2007 sa v soboty budú sláviť sv. liturgie iba ráno** (v letnom čase o 7:30, v zimnom čase o 8.00).